

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ТА ПРАВО

Інформаційно-аналітичний огляд

Щоб отримувати огляди, надішліть листа з текстом
"отримувати weeklyupdates" на адресу office@rac.org.ua
Архів оглядів: <http://www.rac.org.ua/oglyad/informatsiyno-analitychnyy-oglyad>
© Ресурсно-аналітичний центр "Суспільство і довкілля"

АКЦЕНТИ

УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ В РЕГІОНАХ: БУТИ ПОЧУТИМИ?

Угода про асоціацію між Україною та ЄС є важливим інструментом для покращення добробуту кожного громадянина в усіх кутках України, включаючи екологічну якість життя. Саме на впровадження європейських норм та стандартів спрямований процес апроксимації екологічного права України до законодавства ЄС. Практично уся діяльність з розробки та прийняття нового законодавства відбувається наразі на центральному рівні, а регіони, які мали б бути активною частиною процесу, очікують на вказівки "зверху".

Місцева влада не має достатньо інформації, спроможностей, а часто і бажання долучатись до виконання Угоди про асоціацію, а на законодавчому та планувальному рівні не закріплені дієві механізми її залучення до імплементації Угоди. Громадськість ж, навпаки, має надзвичайно великий інтерес до вирішення

місцевих екологічних проблем за допомогою євроінтеграційних інструментів, часом покладаючи на них останню надію.

Необхідність діалогу для посилення ефективності залучення регіонів до імплементації Угоди про асоціацію є очевидною. Першим кроком до початку політичного процесу розуміння ролі регіонів можна назвати дискусію "Україна на шляху до сталості", що відбулась одночасно з підписанням 16 січня 2018 року угоди між Урядом України та Регіональним екологічним центром (РЕЦ) про відкриття представництва РЕЦ в Україні. Власне знаковим компонентом обговорення стало питання імплементації на регіональному рівні екологічної політики в контексті Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Чи стане це початком пошуку інструментів для належної ролі регіонів у порядку денному виконання Угоди побачимо згодом.

ЛОСЬ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ – ОБ'ЄКТ ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ

16 січня 2018 офіційно оприлюднено Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 19.12.2017 № 481 (zareestrovano в Міністерством юстиції України 28 грудня 2017 р. за № 1573/31441) «Про внесення змін до Переліку видів тварин, що заносяться до Червоної книги України (тваринний світ)», якими Червону книгу України доповнено лосем європейським. Прийняття цього наказу стало логічним завершенням протистояння у питанні захисту лосів, з намаганням Мінприроди заборонити полювання на лося на 25 років (Наказ № 41 від 03.02.2017), до погодження лімітів на відстріл лосів у полювальному сезоні 2017/2018 рр.

У зв'язку зі змінами лось європейський з січня 2018 став об'єктом Червоної книги України, тому належить до природних ресурсів загальнодержавного значення і підлягає особливий охо-

роні на всій території України. Спеціальне його використання можливе лише у виняткових випадках (для наукових і селекційних цілей, у тому числі для розмноження, розселення і розведення у штучно створених умовах, а також для відтворення популяцій) та на підставі дозволу, виданого у спеціальному порядку (за дозволом Мінприроди і на підставі рішення Національної комісії з питань Червоної книги України). У цій ситуації постає питання про правову колізію між нормативно-правовими актами, якими лося внесено до Червоної книги та якими затверджено ліміти на його відстріл. Враховуючи, що зміни є нормами спеціальної дії, то з часу офіційного оприлюднення Наказу № 481 ліміти на відстріл лосів не можуть застосовуватися, оскільки порушуватимуть низку законів України, зокрема, «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ», «Про природно-заповідний фонд України», «Про Червону книгу».

ЦИФРА МІСЯЦЯ

2,5

у рази

зросла частка екологічного податку, який забиратимуть з регіонів у 2018 році до державного бюджету (45% від усіх надходжень)

ЯКІ ПЛАНИ НА КЛІМАТ: ЩО ПЛАНУЄ ЗРОБИТИ УРЯД ДО 2030 РОКУ?

6 грудня 2017 року Кабмін затвердив План заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату до 2030 року.

План містить 25 заходів (більшість з них мають окремі завдання), які в цілому можна поділити на такі групи:

- ▶ Законотворча робота та подальше стратегічне планування
- ▶ Міжнародне співробітництво
- ▶ Науково-технічне вдосконалення
- ▶ Міжсекторальне співробітництво
- ▶ Освіта та підвищення потенціалу

З точки зору складових кліматичної політики, найвищий пріоритет отримали заходи, пов'язані зі створенням національної системи торгівлі викидами. Розробка та прийняття відповідних двох законопроектів є важливими бенчмарками у Плані, на які орієнтується й низка інших

заходів. Законопроект щодо моніторингу, звітності та верифікації парникових газів був вже оприлюднений Мінприроди для громадського обговорення на початку цього року, разом з обґрунтуванням усієї системи нового законодавства у цій сфері. Передбачені Планом заходи також включають створення спеціального органу для цілей торгівлі парниковими газами (квотами) та зміну фіскальних (вочевидь податкових) інструментів скорочення викидів парникових газів.

Адаптацію до зміни клімату, як і інтеграцію кліматичних питань в інші сектори (сільськогосподарський, лісовий) відкладено «на потім». Так, схвалення загальної стратегії адаптації до зміни клімату заплановано на...2020 рік.

План заходів містить два безпосередні зв'язки з енергетичною галузю:

- ▶ розробка комплексного Національного плану з енергетики та зміни клімату на 2021-2030 роки (Міненерго, 2020 р.)
- ▶ аналіз можливих ризиків та переваг розвитку вітчизняної

ядерної енергетики у досягненні цілей держави щодо скорочення антропогенних викидів парникових газів (Мінприроди, 2019 р.).

Слід зауважити, що проект плану заходів, оприлюднений ще навесні 2017 року, містив більш упереджене формулювання щодо ядерної енергетики: «підготовка та внесення пропозицій щодо доцільності збільшення частки ядерної енергетики в загальному балансі виробництва електроенергії у контексті зобов'язань щодо скорочення антропогенних викидів парникових газів за рахунок теплової генерації». Кінцевий план не лише містить більш обережне формулювання щодо зв'язку між зміною клімату та ядерною енергетикою, але й зміну виконавця (з Міненерго на Мінприроди).

У 2018 році планується прийняття Стратегії низьковуглецевого розвитку України на період до 2030 року, за розробку якої відповідає Мінприроди. Водночас, із тексту зникли будь-які посилання на відновлювану енергетику.

ЦИТАТА МІСЯЦЯ

“Громадськість - одна чи більше фізичних або юридичних осіб, їх об'єднання, організації або групи, зареєстровані на території, на яку поширюється дія документа стратегічного планування”
(Проект Закону про стратегічну екологічну оцінку, редакція до повторного другого читання, 15.01.2018)

ПОДІЯ МІСЯЦЯ

16 січня 2018 року
відбулося підписання угоди між Урядом України та
Регіональним екологічним центром (РЕЦ) про відкриття
представництва РЕЦ в Україні.
РЕЦ - міжнародна організація в галузі охорони
навколишнього середовища та наближення екологічного
законодавства до стандартів ЄС.